

A Győri Ítéltábla a dr. Benke Barnabás Ügyvédi Iroda által képviselt **I. r., II. r. felpereseknek** az Országos Bírósági Hivatal által képviselt **I. r.**, a dr. Ilosvai Gábor ügyvéd által képviselt **II. r. alperesek** ellen bírósági jogkörben okozott kár iránt indított perében a Veszprém i Törvényszék 2018. október 3. napján kelt 5.P.20.985/2017/27. szám alatt hozott ítélet ellen az I. r. felperes részéről 28., valamint 29. sorszáмок alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. felperest, hogy felhívásra az állam javára fizessen meg 2.500.000,- (Kétmillió-ötszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket és 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperesnek 200.000,- (Kétszázezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a I. r. felperes 2009. szeptember 1-jén végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt édesanyja, **M E-né** született **B A** hagyatéka ügyében a II. r. alperes közjegyző előtt 12018/Ü/1243/2009. számon hagyatéki eljárás volt folyamatban, amelyben I. r. felperes mint az elhunyt gyermeke, valamint a jelen per eredeti II. r. felperese, a 2015. október 9-én elhunyt néhai **M E** mint az örökhagyó házastársa vettek részt. Néhai **M E** az I. r. felperes édesapja volt. A hagyatéki eljárásban I. r. felperes az édesapját meghatalmazottként képviselte.

II. r. felperes az I. r. felperes gyermeke, illetve néhai **M E** unokája és egyik törvényes örököse.

A 2010. február 3. napjára kitűzött hagyatéki tárgyaláson az I. r. felperes vett részt, - úgy is mint néhai **M E** meghatalmazottja - és a hagyatéki hitelezői igény jogosultjának, **.D.** Város Önkormányzatának a képviselője.

A 2010. február 9. napján megtartott folytatólagos hagyatéki tárgyaláson az I. r. felperes és néhai édesapja jelentek meg örökösként, a hagyatéki hitelező nem képviseltette magát.

A jegyzőkönyvben foglaltak szerint az örökhagyó túlélő házastársa bejelentette, hogy csak az ingatlanok vonatkozásában érvényesíti özvegyi haszonélvezeti jogát. A felek a hagyaték átadását a törvényes öröklés rendje szerint kérték, figyelemmel a túlélő házastárs nyilatkozatára. A közjegyző tájékoztatta a feleket az ingatlannyilvántartási eljárásban felmerülő igazgatási szolgáltatási díjjal összefüggésben, majd a hagyatéki tárgyalást berekesztve meghozta és kihirdette a külön íven szövegezett hagyatékátadó végzést, melyet a jelenlévő feleknek nyomban, a hagyatéki hitelezőnek postai úton rendelt kézbesíteni.

A II. r. alperes 12018/Ü/1243/2009/17. számú hagyatékátadó végzése hátoldalára kézírással a következő szöveg került feltüntetésre: „A mai napon a hagyatékátadó végzést átvettem. **E város**, 2010. 02. 09.”, továbbá szerepel rajta I. r. felperes, valamint néhai **M E** névalírása.

A közjegyzői iratok között 2010. március 11-i dátummal elfekvő hivatalos feljegyzés szerint az I. r. felperes az iroda üzenetrögzítőjén az alábbi üzenetet hagyta: „**M E** vagyok, közjegyző úrnak üzenem, hogy megfellebbeztem a 20-as számú végzését, de nem közvetlenül önöknél, hanem a megyei bíróságnál”.

Az I.r. felperes 2010.február 25-én fellebbezést terjesztett elő a II.r. alperes 17.számú hagyatékátadó végzésével szemben, melyet II.r. alperes a 21.számú végzésével elutasított azzal a lényegi indokolással, hogy az örökhagyó törvényes örököse a 2010.február 9.napján megtartott folytatólagos hagyatéki tárgyaláson a fellebbezési jogáról lemondott.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 7.Pk.20.362/2010/4. számú, a II. r. alpereshez 2010. április 23-án érkezett iratban a közjegyzői megkeresés alapján arról tájékoztatta II. r. alperest, hogy **M E** a 12018/Ü/1243/2009. számú hagyatéki eljárás tekintetében a bíróságon két fellebbezésre vonatkozó iratot terjesztett elő, amelyeket a bíróság 2010. március 16-án érkeztetett. A bíróság az iratokat a tájékoztatással együtt megküldte II. r. alperes részére.

Ezen beadványok egyike azzal a 2010. február 22-én kelt fellebbezéssel azonos, amely II. r. alpereshez 2010. február 25-én érkezett, és amelyet II. r. alperes a 21. számú végzéssel utasított el. A másik beadvány 2010. március 9-én kelt, és abban I. r. felperes egyrészt a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 69.§-ára hivatkozással panasszal élt, másrészt a II. r. alperes 17. és 21. számú végzéseivel szemben fellebbezést terjesztett elő a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság Elnökéhez címzetten.

II. r. alperes a fenti bíróság által hozzá megküldött és hozzá 2010. április 23. napján érkezett, a 17. és 21. számú végzésekkel szemben előterjesztett fellebbezést a 2018. június 22-én kelt és 2018. augusztus 21-én jogerőre emelkedett 54. számú végzésével elutasította.

Az I. r. felperes a hagyatéki eljárás megismétlését kérte. A kijelölés alapján eljáró, dr. **T K e-i** közjegyző a 2011. május 13. napján meghozott végzésében a hagyatéki eljárás megismétlésére irányuló kérelmet elutasította. Ezt a végzést a I.rendű alperes neve a Pkf.50.587/2011/3. számú végzésével helyes indokai alapján helybenhagyta.

Az I. r. felperes és néhai édesapja 2014. augusztus 25-én keresetet terjesztettek elő. A II. r. alperessel szemben a személyes adatok védelméhez, valamint a magántitokhoz való joguk sérelmére hivatkozással a 2013. évi V. törvényre utalással méltányos sérelemdíj, valamint káraik megtérítését kérték. Álláspontjuk szerint a II. r. alperes visszaélt a felperes és néhai édesapja személyes adataival is, mivel a még nem jogerős hagyatékátadó végzést már 2010. február 11-én megküldte a polgármesteri hivatalnak, és nem az „érdekelt” önkormányzatnak annak ellenére, hogy azt csupán 2010. február 27-én jogerősítette. A pertárgy értékét előzetesen 350.000,- Ft-ban jelölték meg.

Az I.r. felperes részítéletben kérte annak rögzítését, hogy az alperesek súlyosan megsértették felpereseknek a Pp.1-2.§-aiban rögzített tisztességes és pártatlan eljáráshoz, valamint az ésszerű határidőhöz fűződő jogait, és ezért alperesenként 2,5 millió Ft sérelemdíj megállapítását kérte. Az eljárás elhúzódását I. r. felperes arra vezette vissza, hogy álláspontja szerint jelenleg sincs érvényes

hagyatékátadó végzés édesanyja hagyatéka tárgyában és a Pp. szabályai vonatkoznak a közjegyzői eljárásra is.

Kártérítési igényként a hagyatékátadó végzésben szereplő ingatlanok részbeni elárverezése okán 100 millió Ft nagyságú összeget jelölt meg, alperesenként 50-50 millió Ft összegben.

Az I. r. alperes a felperesek keresetének az elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy nem állapítható meg a felperesek kártérítési igényüket mire alapozzák. Hangsúlyozta, hogy a perbeli jogvita elbírálására a Ptké. 8. § (1) bekezdése értelmében az 1959. évi IV. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A II. r. alperes szintén a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy jogellenes magatartást nem tanúsított, a hagyatéki eljárást az akkor hatályos He. szabályai szerint folytatta le. A He. 65. § (1) bekezdése értelmében a 17. számú hagyatékátadó végzést a hagyaték hitelező részére meg kellett küldenie. Kiemelte, hogy semmilyen magatartásával nem sértette meg a felperesek magántitkát, és nem élt vissza a felperesek személyes adataival. Hangsúlyozta, hogy a felperesek a 17. és 21. számú végzések ellen fellebbezést nem terjesztettek elő.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperesek keresetét elutasította, egyben kötelezte az I. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. alperes részére 406.400,- Ft perköltséget, míg a II. r. felperes ugyanezen határidőn belül 22.225,- Ft perköltséget köteles megfizetni.

Kötelezte az I. r. felperest, hogy adóhatósági felhívásra fizessen meg az államnak 1.500.000,- Ft, míg a II. r. felperes 21.000,- Ft eljárási illetéket.

Ítéletének jogi indokolása szerint a perbeli jogvita elbírálására a Ptké. 8. § (1) és (2) bekezdése értelmében az 1959. évi IV. törvény rendelkezései az irányadók.

A felperesek személyhez fűződő jogaik, ezen belül személyes adataik, valamint magántitkuk megsértését a hagyatékátadó végzésnek nem a hagyatéki hitelező részére történő megküldéséből, valamint a megküldés időpontjából eredeztették.

Ezzel összefüggésben a nem vagyoni kártérítés iránti igényüket arra alapították, hogy a II. r. alperes eljárásával sérültek a fentebb meghatározott személyiségi jogaik.

Ezt követően az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a bírósági jogkörben okozott kártérítés általános és különös feltételei fennállnak-e. Rögzítette, hogy ezen feltételek konjunktívak, ha bármelyik hiányzik, akkor a kártérítés megállapítására nem kerülhet sor.

Kiemelte, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint önmagában még a jogszabály esetleges téves értelmezése, illetve alkalmazása sem teszi megállapíthatóvá a kártérítési felelősséget, mert ennek kimondására csak kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedés esetén van helye.

A perben a felpereseknek kellett bizonyítania az rPp. 164. § (1) bekezdés alapján, hogy a kártérítés általános és különös feltételei fennállottak.

Kifejtette, hogy a jogvita szempontjából a 6/1958. (VII.4.) IM rendelet (He.), valamint az 1952. évi III. törvény rendelkezései az irányadók. A jogszabálynak mindenben megfelelő eljárás nem járhat a személyhez fűződő jogok megsértésével. Az igény megalapozásához szükséges annak bizonyítása,

hogyan az államhatalmi eljárás folyamatában működő valamely hatóság konkrét rendelkezést olyan mértékben sértett meg, amely egyben a személyhez fűződő jog megsértését eredményezte.

A felperesek személyhez fűződő jogaik megsértését a hagyatékátadó végzésnek nem az arra jogosult részének történő megküldésére, illetve a jogellenes záradékolásra alapították. Ez esetben a He. formális jogorvoslati lehetőséget nem biztosít, így az rPtk. 349. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó (1) bekezdésben írt speciális feltétel az alperes felelősségének vizsgálatát nem zárja ki. Ugyanakkor vizsgálni kellett az rPtk. 339. § (1) bekezdésben meghatározott törvényi feltételek fennállását is.

Rögzítette, hogy a He. 65. § (1) bekezdése értelmében a hagyatékátadó végzést kézbesíteni kellett többek között az egyéb érdekeltnek. Ilyennek minősül a hagyatéki hitelező. Az esetben, ha a hagyatéki eljárásban jogosulatlan személy képviselte a hagyaték hitelezőt, a jelen jogvita szempontjából irreleváns. A perben nem látta bizonyítottnak a II. r. alperes jogellenes magatartását, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kereseti követelés jogalapja hiányzik.

Hangsúlyozta a törvényszék, hogy a személyhez fűződő jog miatt indult per általában nem szolgálhat más eljárás tekintetében további jogorvoslati fórumként, a személyiségi jogi perben nem bírálható felül más hatósági eljárás tárgyát képező intézkedés helyes vagy helytelen volta.

A felperesek vagyoni kártérítési igényének jogalapját sem ítélte alaposnak. A peradatok alapján megállapította, az I. r. felperes a II. r. alperes 17. és 21. számú végzése ellen elkésztett terjesztett elő fellebbezést, illetve a per folyamatban léte alatt meghozott 54. számú végzés ellen - bár arra a lehetősége megvolt - a közjegyző kizárt voltára alapított jogi álláspontjára hivatkozással fellebbezéssel nem élt. Így a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget a felperesek nem vették igénybe. Ennek megfelelően hiányzik az rPtk. 349. § (1) és (3) bekezdésében írt feltétel.

Az I. r. felperesnek az rPp. 2. § (3) bekezdésére alapított 5.000.000,- Ft sérelemdíj megfizetése iránti igényét is alaptalannak ítélte.

Rámutatott arra, hogy a Pp.1.§-ában és a 2.§ (1)-(3) bekezdésében foglalt rendelkezések hagyatéki eljárással kapcsolatosan nem alkalmazhatók. Ez a tény nyilvánvalóan következik a Pp.1.§, valamint 2.§ (1)-(3) bekezdésében foglalt rendelkezésekből, amelyek egyértelműen és kétséget kizáróan polgári peres eljárásról szólnak. Ezen körülmény okán a II. r. alperessel szemben ezen a jogcímen érvényesített igénynek hiányzik a jogalapja.

Az I. r. alperes sérelmezett jogorvoslati eljárása jogerősen befejeződött, ezért vizsgálhatóak voltak az eljárás tisztességes lefolytatásának és ésszerű időn belüli befejezésének szempontjai. Mivel az I. r. felperes eljárási késelemre nem hivatkozott, kizárólag az I. r. alperes végzéséből kitűnő bírósági álláspontot vitatta, amelynek felülvizsgálatára jelen perbíróság nem jogosult. Ezért nem állapítható meg az I. r. felperes vonatkozásában olyan alapjogi sérelem, amely megalapozná a sérelemdíj iránti igényét.

Az elsőfokú ítélet ellen az I. r. felperes fellebbezéssel élt, melyben elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének történő teljes helytadást.

Elsőként arra hivatkozott, hogy a 13/2008. (II.21.) AB határozat a 6/1958. IM számú rendeletet hatályon kívül helyezte, és azt a hagyatéki eljárásban nem lehetett volna alkalmazni, mivel a határozat szerint az alkotmányértő.

Hangsúlyozta, hogy a fentiekre figyelemmel az eljárásban az 1952. évi III. törvény (Pp.) szabályai az irányadók, figyelemmel a He. 89. § (1) bekezdésében foglaltakra. A felperesek fellebbezési jogukról a hagyatéki tárgyaláson nem mondtak le, téves a II. r. alperes ezzel kapcsolatos nyilatkozata.

Álláspontja szerint élt a jogorvoslati, fellebbezési jogával, hiszen a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság Elnökéhez címezve határidőn belül panaszt nyújtott be a II. r. alperessel szemben.

Hangsúlyozta, hogy az I. r. felperes egy éven belül kérte a hagyatéki eljárás megismétlését, amit az e-i közjegyző elutasított. Ezt az elutasító végzést az I. r. alperes helybenhagyta. Ebből megállapítható, hogy a felperesek éltek a fellebbezési jogukkal.

Hivatkozott arra is, hogy a II. r. alperes nem hozhatta volna meg az 54. számú végzését nyolc év múlva, mivel az eljárásból kizárták.

Előadta, hogy a Szombathelyi Törvényszéken, dr. **B Sz** bíróval szemben kizárási kérelmet terjesztett elő. Ez eredményre nem vezetett, ezért ezen okból is támadja az érdemi határozatot, mivel az elsőfokú bírót az eljárásból ki kellett volna zárni.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

A II. r. alperes szintén az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az I. r. felperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte.

Előadta, hogy a fellebbezésben felhozott felperesi érvelés téves a körben, hogy nem volt érvényes hagyatéki eljárási szabály. Az Alkotmánybíróság nem semmisítette meg a hatályos szabályozást, hanem mulasztásos alkotmányértéssel állapított meg határidő tűzésével a törvényi szintű szabályozás érdekében.

Az I. r. felperes fellebbezése nem alapos.

Az ítélet tábla az I. r. felperes fellebbezését az rPp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között bírálta el, és azt az alábbiak szerint alaptalannak ítélte. A II. r. felperes fellebbezéssel nem élt, így az ő tekintetében az elsőfokú ítélet az rPp. 228. §-a alapján jogerőre emelkedett.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont jogi következtetése és érdemi döntése is teljes egészében helytálló. Az ítélet tábla a fellebbezési érvelésre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

Az ítélet tábla nem fogadta el az I. r. felperes azon fellebbezési érvelését, hogy a hagyatéki eljárásban a 13/2008. (II.21.) AB határozatra figyelemmel a He.-t nem lehetett volna alkalmazni.

Az Alkotmánybíróság 2008. februárjában arról hozott határozatot, hogy a jogalkotó alkosson új hagyatéki eljárást, de nem semmisítette meg a perbeli 6/1958. (VII.4.) IM rendeletet. Ezen jogszabály egészen 2010. december 31. napjáig hatályos volt, mivel a 29/2010. (XII.31.) KIM rendelet 24. § (2) bekezdése helyezte hatályon kívül 2011. január 1. napjától kezdődő hatállyal.

A perbeli hagyatéki eljárás 2009. évben zajlott és ez alatt a 6/1958. (VII.4.) IM rendelet a He. volt hatályban. Ezt a hatályos jogszabályt kellett alkalmaznia a II. r. alperesnek.

A fentiekkel az ítéletábra kiegészítette az elsőfokú ítélet indokolását, mert erre a felperes már az elsőfokú eljárásban is hivatkozott.

Az ítéletábra teljes egészében osztotta az elsőfokú bíróságnak az 1959. évi IV. törvénynek a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésével kapcsolatos jogi álláspontját.

Az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: r.Ptk.) 339. § /1/ bekezdésére és az r.Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési igény esetében a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés általános és különös feltételei egyaránt fennállnak. A Ptk. 339. § /1/ bekezdésén alapuló kártérítési felelősségnek három együttes feltétele van: a jogellenes magatartás, a kár, valamint a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés.

A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség további, különös feltétele a r.Ptk. 349. § /1/ bekezdése szerint, hogy a bekövetkezett kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye. Ezen feltételek konjunktívák, tehát együttesen kell fennállniuk.

A Ptk. 349. §-ának /1/ bekezdése által előírt rendes jogorvoslat igénybevételének kötelezettsége azt a célt szolgálja, hogy ennek következtében a másodfokú bíróság döntésével a károsodás esetleges veszélye elháruljon, illetve a károsodás ne történjen meg.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra az álláspontra, hogy az I. r. felperes saját felróható magatartása miatt nem vette igénybe a jogorvoslatot, a fellebbezést. A II. r. alperes 17. és 21. számú végzései ellen a felperes nem a közjegyzőhöz, hanem a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság Elnökéhez nyújtott be jogorvoslati kérelmet, amely nem alkalmas az általa állított szabálysértés orvoslására, így olyannak minősül, mintha jogorvoslati lehetőséget nem vette volna igénybe. Ez pedig a II. r. alperes kárfelelősségét kizáró körülmény.

Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság azon bírói gyakorlatra is, hogy a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva alkalmatlan más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, nem szolgálhat általános vagy különleges jogorvoslati fórumként (BDT2012.2679.).

Az ítéletábra nem osztotta az I. r. felperes azon fellebbezési érvelését sem, hogy a közjegyzői eljárásra alkalmazható az rPp. 2. §-a.

A Pp. háttér joganyaga a hagyatéki eljárásnak, de a 2. § kifejezett rendelkezése miatt csak a polgári eljárásokban támasztható ez alapján kereset. Helyes az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos okfejtése. A fellebbezés további érvelésére kiemeli az ítéletábra, hogy az rPp. 2. § (3) bekezdésén alapuló kártérítési per nem jelenthet új jogorvoslati fórumot a fél számára amiatt, hogy a bíróság korábbi jogerős döntését akár érdemben, akár eljárás jogi szabálysértésre hivatkozással vitassa. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. §-a értelmében a bíróság határozata mindenkire kötelező.

Alaptalan az I. r. felperesnek az eljárási szabályok megsértésére vonatkozó fellebbezési hivatkozása is.

Az I. r. felperes a kijelölt Veszprémi Törvényszék tekintetében elfogultsági kifogást terjesztett elő és más bíróság kijelölését kérte. A Győri Ítélőtábla a Pkk.V.25.423/2015/2. számú végzésével a Veszprémi Törvényszék kizárását megtagadta, és az iratokat a felterjesztő bíróságnak visszaküldte. Így eljárási szabálysértés nem történt, kizárt bíró nem járt el.

Mindezen indokok kiemelésével az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az I. r. felperes teljes egészében pervesztes lett, így az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a II. r. alperes felmerült másodfokú bruttó összegű perköltségének a megfizetésére.

A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos, a fellebbezési érték pedig 105.000.000,- Ft. Ennek megfelelően a fellebbezési illeték 2.500.000,- Ft. Ezen fellebbezési eljárási illetéket az rPp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 59. § (1) bekezdése és a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./2/ bekezdése alapján a teljes egészében pervesztes I.r. felperes köteles megfizetni.

Győr, 2019. február 14.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk. bíró